

Motion till riksdagen

1989/90:Sf37

av Ragnhild Pohanka och Eva Goës (båda mp)

med anledning av regeringens skrivelse 1989/90:68
om invandrar- och flyktingpolitiken

Regeringens skrivelse är omfattande och ger en ingående bild av svensk invandrar- och flyktingpolitik.

I flera motioner har miljöpartiet de gröna under årets allmänna motionstid givit sin syn på Sveriges politik på detta område. Dock följer här en analys och kommentarer till skrivelsen.

I alla riksdagspartier är vi överens om de tre invandrarpolitiska målen, jämlikhet, valfrihet och samverkan. Dock ger de olika partierna delvis helt olika innehåll till de uppställda målen.

Förutom den nordiska invandringen, som är fri, är vår invandring hårt reglerad. Arbetskraftsinvandringen från icke-nordiska länder är försumbar, så idag handlar vår invandrarpolitik i väsentlig grad om flyktingpolitik. Enigheten om den nya utlänningslagen var total, när det gällde 1951 års Genèvekonvention och tilläggsprotokollet av år 1967. Det innebär en generös flyktingpolitik. Miljöpartiet var däremot på några punkter kritiskt när det gällde tillämpningen av lagen och införandet av transportbolagens betalningsansvar, viseringsregler, förvarstaggande, sekretess m.m.

Förutom konventionsflyktingar och de facto-flyktingar finns i dag en stor grupp miljöflyktingar i världen, som det inte finns några bra regler för hur världen ska handskas med.

Flyktingströmmarna i världen ser ut att öka för varje år på grund av folkökningen, miljöproblem, krig, förtryck och konflikter mellan folkgrupper.

Ett stort antal flyktingar går under benämningen displaced persons, aningen för att de är flyktingar i sitt eget land eller därför att mottagarlandet inte skrivit under Genèvekonventionen i dess helhet. Många flyktingar omfattas inte heller av UNHCR:s mandat bl. a. inte Palestinaflyktingar. Dessutom anser miljöpartiet de gröna att flyktingkonventionen och dess tilläggsprotokoll behöver ses över för att bättre passa in i den världsbild som motsvarar 90-talet. Det finns också en generösare konvention nämligen OAU-konventionen, som är av senare datum, där ett vidare flyktingbegrepp tillämpas. Den ger möjlighet för en human och global syn på människan och mänskliga rättigheter.

Den restriktiva flyktingpolitik för EG och EFTA-länderna som förbereds i Schengen och TREVI-grupperna har också Sverige tagit fram, bl. a. i sådana uttryck som "missbruk av asylrätten". Man menar att dokumentlösheten och människosmuggling är en form av detta missbruk. Genom stränga viserings-

regler och betalningsansvar för transportbolagen m. m. tvingas människor, som behöver skydd för sin säkerhet och/eller sitt liv att anlita förfalskare för att få dokument och kunna fly. Det ligger i flyktingskapets natur att varken ha sina liv eller alla papper i ordning.

Överst på s. 11 står, att allmänt anses bland europeiska stater att många asylsökande ej uppfyller flyktingkraven. Detta beror ju på att man sakta övergår till strängare bestämmelser.

Genom den rivna Berlinmuren börjar folk i öststaterna kunna resa ut och även byta land. Det har för Västtysklands del resulterat i en tillströmning på totalt 700 000 människor. Man kan förvänta sig att fler östlännder följer Ungerns exempel och ansluter sig till 1951 års flyktingkonvention och tilläggsprotokollet från 1967.

Men det finns stor osäkerhet i alla prognoser när det gäller förväntade skyddsbehov för flyktingar.

Det är viktigt att föra en sådan handelspolitik, miljöpolitik och utrikespolitik att den bidrar till en minskning av antalet flyktingar i världen.

Om Sverige skulle hjälpa så många flyktingar i olika läger och i Sverige som våra exporterade vapen genererat skulle vi få satsa oerhört mycket mera personellt och ekonomiskt än i dag.

Miljöpartiet de gröna anser, att det fortfarande sker upprörande utvisningar (av främst kvinnor) när det gäller s. k. uppskjuten invandrarprövning. Tvåårsregeln bör sänkas till ett år och även med den regeln skall den utländska parten få PUT (permanent uppehållstillstånd), såvida inga allvarliga skäl talar däremot. Regler måste skapas, så att inte samma man upprepade gånger tar in kvinnor som utsätts för misshandel och övergrepp.

I en partimotion har miljöpartiet yrkat på en ökning av flyktingkvoten. Likaså har miljöpartiet i partimotionen om flyktingpolitiken och i en gruppmotion yrkat på upphävandet av regeringens inhumana beslut från den 14 december 1989 angående tillämpningen av asylbestämmelserna.

Regeringen har visat stor anpassning till den hårdnande flyktingpolitiken i Europa, men inte till den generösa viseringspraxis som andra länder tillämpar, när det gäller besök av nära släkting. Miljöpartiet anser, att den nya viseringspraxis, som SIV:s styrelse beslutade om november 1987, bör upphöra. SIV borde återgå till tidigare generösare praxis.

De frivilliga organisationernas deltagande i flyktingmottagningen anser miljöpartiet vara mycket betydelsefull, likaså deras deltagande i flyktingpolitiska rådet.

Miljöpartiet har i en annan motion behandlat Världsbankens roll i U-länderna.

Sverige bör mycket aktivt arbeta för flyktingars rätt i Europarådet och FN, men det är först möjligt att göra på ett trovärdigt sätt, sedan vi rivit upp beslutet från 14 december 1989.

Med stor glädje noterar vi att på s. 50 omtalas att SIV i samråd med rikspolisstyrelsen föreslagit att ansvaret för utredningar i asylärenden vid utredningsslussar skall föras över från polisen till verket. Om det i förlängningen betyder att civil personal möter de asylsökande som första representanter för svenska myndigheter, är det en utveckling i linje med miljöpartiets inriktning.

Miljöpartiet anser, att det är tid för att ompröva möjligheter för asylsökande att arbeta under väntetiden.

Den reformering av Sfi som planeras kan bli mycket positiv för både invandrare och arbetsmarknad och en mer flexibel lösning av bostadsproblemet på kort sikt kan också underlätta för kommunerna att uppfylla sina kvoter.

Arbetsgivarnas möjligheter att få sitt stora arbetskraftsbehov tillgodosett bl.a. genom att anställa flyktingar bör underlättas från myndigheternas sida, samtidigt som arbetsgivarna bör hjälpa till att ordna boendet, där så är möjligt.

Barnens situation är oerhört svår, och den osäkerhet som långa väntetider och många förflyttningar inom Sverige skapar är särskilt svår för dem. Många flyktingbarn, alltför många, behöver hjälp av psykolog, och hur framtiden blir för dessa barn, även om situationen i Sverige ordnar upp sig, är mycket osäkert. Redan tidigt måste skola, sjukvård och fadderfamiljer satsa resurser på dessa barn. De ensamma flyktingbarnen är naturligtvis särskilt utsatta och behöver extra hjälp.

Vi stöder de förslag som framkommit i SOU 13 och 14 (Mångfald och Enfald) angående förbud mot rasistiska organisationer, lagstiftning mot etnisk diskriminering i arbetslivet, insatser för bättre etniska relationer inom skolan och stöd till folkrörelsernas arbete inom detta område.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i FN bör verka för en översyn av Genèvekonventionen och tilläggsprotokollet av år 1967 i enlighet med vad i motionen angivits,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om s. k. uppskjuten invandrarprövning och tvåårsregeln,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av förslag till lagändring så att den viseringspraxis, som SIV:s styrelse beslutade 1987, upphävs
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående Sveriges agerande i Europarådet och FN i flyktingfrågor,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om asylsökandes möjligheter till arbete.

Stockholm den 7 februari 1990

Ragnhild Pohanka (mp)

Eva Goës (mp)